

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sisäilmasta sairastuneiden henkilöiden tutkimusten, hoidon ja avunsaannin toteuttamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Veera Ruoho / kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 504/2017 vp:

Miten hallitus varmistaa, että sisäilmasta sairastuneiden tilanteen parantamiseksi tehdyt toimet ovat tarkoituksenmukaisia ja tosiasiallisesti kohentavat potilaiden tilannetta ja

miten hallitus varmistaa, että monimuotoisen ongelman ratkaisemisessa käytetään vaikuttavuudeltaan tehokkaita keinoja?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sisäilmaongelmat ovat hyvin yleisiä. Esimerkiksi jonkinasteisia kosteusvaurioita esiintyy lähes kaikissa rakennuksissa niiden elinkaaren aikana. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisun mukaan (1/2012) kosteus- ja mikrobivaurioiden terveyteen liittyvien kustannusten taso arvioidaan olevan 23 - 953 milj. €.

Sisäilmaongelmat ovat monitasoisia: osasta aiheutuu viihtyvyyshaittaa (mm. lämpötila, paha haju), toisista oireita, kuten päänsärkyä, silmäoireita, hengitystieoireita (mm. riittämätön ilmavaihto, alhainen ilmankosteus, mineraalikuidut) ja joistakin jopa lisääntynyttä riskiä tiettyihin sairauksiin (keuhkosyöpä: radon, asbesti, astma: kosteus- ja mikrobivauriot).

Sisäilmaoireet ovat tavanomaisia väestössä, eikä oireilu itsessään ole suora osoitus rakennuksen ongelmista. Rakennusten sisäilmasta mitatut epäpuhtaudet eivät aina ole suhteessa oireiden määrään tai laatuun, mikä saattaa aiheuttaa merkittäviä ristiriitoja eri toimijoiden välillä ja huolta käyttäjien keskuudessa, mikä sinänsä lisää oireilua. Osalle sisäilmasta oireileville on myös pysyvämpi taipumus saada oireita sisäilmasta ja muista ympäristötekijöistä, vaikka selvää altistumista ei ole todettavissa (Käypä hoito -suositus 2017).

Kosteus- ja homevauriosta oireileva potilas – Käypä hoito suositus on Lääkäriseura Duodecimin vakiintuneiden käytäntöjen mukaan laadittu lääkäreille suunnattu lääketieteelliseen tutkimustietoon perustuva suositus. Se on saanut laajasti positiivista palautetta terveydenhuollossa kliinistä työtä tekevilta lääkäreiltä. Suosituksen keskeinen viesti on, että potilaat pitää tukia ja hoitaa huolellisesti ja hyvin vaikka sisäilmaan liitettyjen oireiden lääketieteellisestä syystä ei ole varmuutta. Vuonna 2016 julkaistu saksalainen hoitosuositus on päätynyt tutkimusnäytön arvioinnissa sekä potilaiden tutkimusten ja hoidon ohjeistuksissa Käypä hoito – suosituksen kanssa yhteneviin tulkintoihin. Käypä hoito – suositukseen kohdistettu kritiikki on tullut lähinnä sellai-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 504/2017vp

silta tahoilta, joille suositusta ei ole suunnattu. Suositus ei kuitenkaan ole normi tai sosiaalivaikutusta ohjaava dokumentti. Suomessa lääketieteelliset suositukset tehdään kansainväliseen tutkimustietoon perustuen ja suosituksia uudistetaan, jos uutta luotettavaksi arvioitua tietoa ilmenee.

Suomessa on puututtu poikkeuksellisen voimakkaasti sisäilmaongelmiin jo kauan. Olemme edelläkävijöitä maailmassa niin tutkimuksen kuin ohjeistuksen suhteen. Vilkas julkinen keskustelu lisää kuitenkin ihmisten huolta ja antaa vaikutelman, että asioihin ei tartuta ja että niitä vähätellään. Aika ajoin yksittäiset tapaukset tai rakennukset ja niiden kohtalo ovat herättäneet poikkeuksellisen laajan huomion. Sisäilma-asioissa esiintyy myös paljon väärinkäsityksiä, vastakkainasettelua ja jyrkkiäkin ristiriitoja, mikä ei edistä ongelmien ratkaisemista tai luottamusta toimijoihin.

Pääministeri Juha Sipilä kutsui koolle 9.6.2017 pyöreän pöydän parlamentaarisen keskustelutilaisuuden teemasta "Terve julkinen rakentaminen ja puhdas sisäilma". Tilaisuudessa pääministeri Sipilä kertoi hallituksen käynnistävän Terveiden tilojen vuosikymmen-toimenpideohjelman, joka tuotiin eduskuntaan 28.11.2017 ministeri Tiilikaisen ilmoittamana. THL on myös valmisteellut sisäilmaohjelmakokonaisuutta, joka tukee hallituksen edellä mainittua toimenpideohjelmaa ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä. THL:n sisäilmaohjelman tavoitteena on tarjota uusia keinoja ja lähestymistapoja vähentää sisäilman aiheuttamia terveyshaittoja sekä parantaa niiden hoitoa. Tämän ohjelman valmistelevissa työpajoissa ovat potilasjärjestöt ja muut sidosryhmät olleet kattavasti mukana. Näissä ohjelmissa on tarkoitus kohdistaa toimenpiteitä muun muassa sujuvaan hoitopolkuun, sisäilmasta kärsivien työ- ja toimintakykyä parantavan hoidon ja kuntoutuksen kehittämiseen sekä sisäilmasta kärsivien sosiaaliturvakysymysten selvittämiseen.

Parhaillaan meneillään olevat ja viime vuosien toimenpiteet ovat parantaneet oireilevien kohtaamista terveydenhuollossa ja sitä kautta potilaiden asemaa sekä tasa-arvoista kohtelua terveydenhuollossa.

Helsingissä 8.12.2017

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko